

TÆNK FREMAD

// ET POLITISK KOMPAS FOR FREMTIDEN

FRIT FORUMS PRINCIP- OG VISIONSPROGRAM 2017

TÆNK FREMAD

// ET POLITISK KOMPAS FOR FREMTIDEN

FRIT FORUMS PRINCIP- OG VISIONSPROGRAM 2017

TÆNK FREMAD

// ET POLITISK KOMPAS FOR FREMTIDEN

FRIT FORUMS PRINCIP- OG VISIONSPROGRAM 2017

© UDGIVET AF

FRIT FORUM
KIGKURREN BD, 3. TV.
2300 KBH S

MARTS 2018

OPLAG: 400

UDARBEJDET AF:

FRIT FORUM

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE:

GRAFISKADELING.DK

PUBLIKATIONEN ER PRODUCERET UNDER:

OHSAS 18001 ARBEJDSMILJØCERTIFICERING
ISO 14001 MILJØCERTIFICERING
DS 49001 CSR-CERTIFICERING

INDHOLD

FORORD	6
HISTORIEN PRÆGER NUTIDEN	8
VÆRDIER	11
HVOR STÅR VI, OG HVAD VIL VI?	16

FORORD

PROGRAMMET FUNGERER
SÅLEDES SOM RAMME FOR
FORENINGENS POLITIKUDVIKLING,
SOM TIL TRODS FOR EN VIS
KONTINUITET FORANDRER SIG
LØBENDE MED TIDEN.

Dette program er blevet udarbejdet med henblik på at skabe gennemsigtighed omkring Frit Forums værdier, ambitioner og målsætninger for den nationale uddannelsespolitik.

Siden 1943 har Frit Forum udarbejdet politik forankret i et værdisæt beroende på frihed, lighed og solidaritet. Selv om meget har ændret sig i løbet af de sidste 75 år, danner værdierne fortsat ramme om foreningens arbejde.

Over tid er begreberne frihed, lighed og solidaritet blevet tillagt en bred vifte af betydninger samt blevet anvendt forskelligt fra forening til forening og person til person. Hensigten med dette program er derfor også at ekspliciterer Frit Forums forståelse af de tre begreber samt kontekstualisere dem til konkrete uddannelsespolitiske visioner.

Med afsæt i disse forståelser præsenteres en række målsætninger og konkrete politikker på nogle af tidens uddannelsespolitiske udfordringer. Områder som foreningen arbejder med i sit daglige virke. Dette er med ønsket om, at den enkelte læser får forståelse af, hvem vi er, hvad vi vil, og hvordan vi gør.

Programmet fungerer således som ramme for foreningens politikudvikling, som til trods for en vis kontinuitet forandrer sig løbende med tiden.

GOD LÆSELYST

Mathias Würtzenfeld
*Landsformand
for Frit Forum*

Marcus Vesterager
*Næstformand
for Frit Forum*

HISTO-
RIEN
PRÆGER
NU-
TIDEN

Frit Forum blev stiftet den 25. juli 1943 af en gruppe socialdemokratiske studerende, som ønskede et frit forum, hvor de kunne mødes og drøfte politiske emner trods den tyske besættelse. Foreningens første formand var Erhard Jakobsen, som senere blev socialdemokratisk folketingsmedlem. Siden brød han med partiet og stiftede Centrum-Demokraterne.

Fra begyndelsen var foreningen en selvstændig forening som samarbejdede med resten af arbejderbevægelsen. Frit Forum oplevede en meget stor fremgang gennem 50'erne, og spredte sig med flere afdelinger rundt om i landet, hvilket ledte til oprettelsen af et egentligt landsforbund. Fremgangen fortsatte frem til slutningen af 60'erne, hvor ungdomsoprøret resulterede i faldende medlemstal. Som konsekvens indgik Frit Forum i 1973 et organisatorisk samarbejde med Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU), men den fungerer dog stadig som en selvstændig og uafhængig forening.

VORES HISTORIE OG VÆRDIGRUNDLAG KNYTTER OS TIL SOCIALDEMOKRATIET, MEN IKKE DESTO MINDRE ER VI UAFHÆNGIGE AF PARTIET OG PARTIPOLITIK.

I dag består foreningen af fem afdelinger i henholdsvis København, Odense, Roskilde, Aalborg og Aarhus, og foreningen er organiseret med en landsledelse bestående af en landsformand, foreningssekretær, næstformand og international sekretær. Gennem årene har Frit Forum fostret markante politikere såsom Mogens Lykketoft, Svend Auken, Poul Nyrup og Mogens Camre.

Vores historie og værdigrundlag knytter os til Socialdemokratiet, men ikke desto mindre er vi uafhængige af partiet og partipolitik.

Foreningens formål er ikke at tækkes politikere men derimod at kæmpe de studerendes sag og arbejde på at forbedre universiteterne.

Frit Forum er ikke blot en uddannelsespolitisk forening: vi er også en politisk bevægelse, som vil påvirke de styrende og politiske kræfter i det danske samfund. Hvert semester afholder vi derfor en lang række arrangementer, hvor vi inviterer politikere, professorer, forskere og meningsdannere til oplæg og debat om aktuelle problemstillinger.

I FRIT FORUM SER VI DEN POLITISKE
DISKUSSION SOM KERNE I VORES
ARBEJDE, OG DERFOR ER ALLE – UANSET
POLITISK OVERBEVISNING – MERE END
VELKOMNE HOS OS.

I Frit Forum ser vi den politiske diskussion som kernen i vores arbejde, og derfor er alle – uanset politisk overbevisning – mere end velkomne hos os.

VÆRDI- ERNE

TÆNK FREMAD

Frit Forum bygger på socialdemokratismens værdier om frihed, lighed og solidaritet. Det er dem, der har gjort Frit Forum til Frit Forum: En forening med markante og klare holdninger.

UDEN VÆRDIER, INGEN FAST RETNING.

Men selv om mange har været bekendt med det fast forankrede værdisæt, er værdierne over tid blevet tillagt en bred vifte af betydninger. Det skal dette princip- og visionsprogram ændre på.

"Tænk fremad" bliver Frit Forums første princip- og visionsprogram. Det skal definere vores værdier, som ikke blot er fundamentet for vores forening, men som også danner grundlag for vores holdninger og politiske visioner.

Værdier er vigtige, fordi de siger noget om, hvor vi kommer fra, hvor vi er, og hvor vi skal hen. Uden værdier, ingen fast retning.

Derfor skal dette princip- og visionsprogram være med til at sætte rammerne for Frit Forums visioner og fortælle, hvordan vi ønsker at forme det danske uddannelsessystem og det danske samfund.

Det skal med andre ord være foreningens politiske kompas for fremtiden.

FRIHED

For os er frihed en umistelig ret til at træffe egne valg og realisere det liv, vi hver især ønsker. Frihed til at tænke, tro og ytre sig udgør i vores optik en af grundpillerne i den danske samfunds-

---

model, og det bør derfor være en grundlæggende rettighed for alle.

Som en uddannelsespolitisk forening vil vi kæmpe for denne frihed i uddannelsessystemet, så den enkelte får mulighed for at vælge præcis den uddannelse, som vedkommende har de fornødne kompetencer til og er mest motiveret for at gennemføre.

Denne frihed er for os kun ægte, når den tilfalder alle og ikke kun de få. Det må derfor aldrig være ens forældres pengepung eller baggrund, der afgør den enkeltes uddannelsesvalg.

DET MÅ DERFOR ALDRIG VÆRE
ENS FORÆLDRES PENGEPU
BAGGRUND, DER AFGØR DEN ENKELTES
UDDANNELSESVAG.

Vi vil arbejde efter at sikre bredden blandt de studerende og gå imod tiltag, der uforholdsmæssigt privilegerer de få.

LIGHED

For os er alle mennesker ligeværdige og unikke. Den enkelte skal derfor have muligheder for at udnytte sine evner til fulde upåvirket af køn, seksualitet, etnicitet, religion eller handicap. Lige muligheder er således forudsætningen for den enkeltes frie og alsidige udvikling.

TÆNK FREMAD

Lige muligheder for alle betyder imidlertid ikke, at vi anser alle for værende ens. Tværtimod. Vi anerkender, at alle kommer til verden med forskellige forudsætninger og evner. Forskelligheder der naturligvis har betydning for ens uddannelsesmuligheder. Vi skal derfor tilskynde den enkelte at vælge den uddannelse, der afspejler sig bedst i den enkeltes kompetencer og motivation.

VI ANERKENDER, AT ALLE KOMMER
TIL VERDEN MED FORSKELLIGE
FORUDSÆTNINGER OG EVNER.

SOLIDARITET

For os er det gennem solidaritet, at vi gør friheden og ligheden reel for alle. Solidaritet er viljen til sammenhold og fællesskab. Den enkelte skal derfor ikke unødigt selvstændiggøres eller individualiseres.

Vores fokus på fællesskab betyder imidlertid ikke, at vi negligerer behovet for individuelle eksaminer og bedømmelser, men derimod, at vi vedkender os, at alle i løbet af deres studietid kan få brug for en hjælpende hånd. For at dette kan lade sig gøre, kræver det et veludbygget fællesskab, hvor alle yder en indsats både på universitetet og i samfundet.

Fællesskabet skal derfor ikke kun vise solidaritet med den enkelte, men den enkelte har også pligt til at tage ansvar for fællesskabet.

RET OG PLIGT

For os går rettigheder hånd i hånd med pligter. Det gælder i samfundet såvel som i uddannelsessystemet.

Vi vil til enhver tid værne om de rettigheder, vi har som studerende, men vi må aldrig glemme, at vi også skal gøre vores pligter. At studere er både en ret, som alle skal have fri og lige adgang til, men det er også en pligt, at vi dedikerer og engagerer os i vores studier.

Vi skal derfor stille krav til os selv og hinanden. Nedprioritering af studiet er nedprioritering af den udvikling og de kompetencer, som ellers skal komme det fælles samfund til gode. En balance mellem rettigheder og pligter er dermed ikke kun en forudsætning men også en nødvendighed for, at samfundet ikke blot fungerer, men at det også udvikles – og hertil skal vi som studerende også gøre vores del.

AT STUDERE ER BÅDE EN RET,
SOM ALLE SKAL HAVE FRI OG LIGE
ADGANG TIL, MEN DET ER OGSÅ EN PLIGT,
AT VI DEDIKERER OG ENGAGERER OS I
VORES STUDIER.

HVOR
STÅR
VI, OG
HVAD
VIL VI?

Politik afspejler sig i visioner, og visioner afspejler sig i værdier. Det betyder imidlertid ikke, at vores visioner er udtømmende. Nye dagsordener vil opstå, og nye politiske diskurser vil dannes. Udgangspunktet for vores holdninger er dog afgørende. I Frit Forum ønsker vi at forbedre de danske uddannelser.

Vores langsigtede målsætninger beror derfor også på, at vi tror på kvalitet frem for kvantitet, at vi tror på rettigheder som afgørende for de lige muligheder, at vi tror på pligter som forudsætning for rettigheder, og at vi tror på en regional, fri og demokratisk universitetsverden.

UDDANNELSESYSTEMET ER IKKE ET NULSUMSSPIL

I Frit Forum mener vi, at uddannelse udgør drivkraften for udviklingen af det danske samfund. Det er gennem uddannelse, at vi skal udnytte globaliseringens og teknologiseringens muligheder. Og det er gennem uddannelse, at vi skal sikre fremtidig vækst og velstand.

For os er uddannelse derfor ikke et nulsumsspil, hvor man uden konsekvenser kan flytte ressourcer fra ét uddannelsesområde til et andet.

FOR OS ER UDDANNELSE DERFOR IKKE
ET NULSUMSSPIL, HVOR MAN UDEN
KONSEKVENSER KAN FLYTTE RESSOURCER
FRA ÉT UDDANNELSESOMRÅDE TIL ET ANDET.

Danmark har brug for såvel gode universiteter som gode erhvervsskoler for, at vi i fremtiden kan klare os godt i den globale konkurrence. Derfor er det helt essentielt, at der bliver investeret tilstrækkelige ressourcer i uddannelsessystemet, så disse kan konkurrere på internationalt topniveau.

De politiske prioriteringer har imidlertid over en længere periode peget i en anden retning. Ligesom de fleste velfærdsområder har uddannelsesområdet de seneste årtier oplevet uheldige effektiviseringer som følge af besparelser og utilstrækkelige tilskudsordninger. Besparelserne har forårsaget et generelt fald i uddannelseskvaliteten på såvel universiteter som erhvervsskoler. Selv om flere danske universiteter stadig rangerer højt på de internationale ranglister, er der fortsat behov for forbedringer. Det gælder også på erhvervsskoler.

VIDEN HAR BRUG FOR HÆNDER
TIL AT OMSÆTTE INNOVATION TIL
PRODUKTION, OG HÆNDER HAR BRUG
FOR INNOVATION, SÅ DER FORTSAT
EKSISTERER EN PRODUKTION.

Danmark har brug for kloge hoveder og dygtige hænder. Sådanne er vores økonomi bygget op, og sådan hænger vores værdikæde sammen. En ensrettet politisk prioritering mod et specifikt uddannelsesområde vil derfor få konsekvenser, for måden vores samfund er indrettet og udvikler sig imod.

Danmark er et videnssamfund omgærdet af en veludbygget pro-

---

duktion og industri. Viden har brug for hænder til at omsætte innovation til produktion, og hænder har brug for innovation, så der fortsat eksisterer en produktion.

En hastigt voksende teknologi truer imidlertid store dele af produktionsdanmark. Udviklingen er uundgåelig, og vi skal derfor omstille os den. Her udgør livslang læring i form af efter- og videreuddannelse nøglen. Forældede produktionsmønstre skal udvikles. Og forældede uddannelser skal opdateres.

Alle skal med. Derfor skal Danmark også tilbyde de bedste muligheder for, at alle uanset baggrund og kompetencer kan udløse deres fulde potentiale.

I Frit Forum mener vi, at investeringerne i uddannelse skal prioriteres. Danmark har ikke råd til at tabe folk på gulvet. Vi skal væk fra diskursen om, at uddannelse er en udgift. I stedet skal uddannelse ses som en fremtidig indtægtskilde, der ikke bare bidrager med en økonomisk gevinst men også med den positive sideeffekt: sammenhængskraft. I Frit Forum vil vi derfor kæmpe imod nedskæringer på uddannelsesområdet og arbejde for, at området set under ét får tilført de nødvendige ressourcer.

OPGØR MED MASSEUNIVERSITETET

I løbet af de seneste 30 år har de danske universiteter åbnet op. Universiteterne er i dag ikke bare for en snæver elite, men for folket. Det er godt, ikke mindst set i lyset af den udvikling Danmark har undergået som samfund: fra et klassisk industri-samfund i retning mod et videnssamfund.

Værdikæden skal imidlertid hænge sammen. Der skal være en meningsfuld balance mellem antallet af faglærte og akademikere. I takt med, at flere og flere tilvælger en videregående

---

uddannelse, fravælger flere og flere erhvervsuddannelserne. Danmark står til at mangle omkring 50.000 faglærte i 2025. Det i en tid, hvor mange dimittender fra landets længere videregående uddannelser oplever ledighedsproblemer. Det er en udfordring, der potentielt kan ende med at koste samfundet milliarder af kroner.

DER SKAL VÆRE EN MENINGSFULD BALANCE MELLEM ANTALLET AF FAGLÆRTE OG AKADEMIKERE.

Erhvervsskolerne er gennem en lang årrække blevet anset som mindre prestigøst end de videregående uddannelser. Som konsekvens vælger mange erhvervsuddannelserne fra til fordel for de gymnasiale.

Mange gør det af uvidenhed og på baggrund af en forældet tro om, at jobsikkerheden og lønnen bliver større, desto længere uddannelse man har.

Denne forestilling skal nedbrydes. Ikke gennem tvang men gennem oplysning. Her udgør uddannelsesvejledning fundamentet. Desværre er vejledningen i folkeskolen blevet beskåret adskillige ressourcer over de senere år. Elever, der erklæres uddannelsesparate, må nu alene tage til takke med vejledning fra deres forældre. Det er uholdbart.

I Frit Forum mener vi derfor, at uddannelsesvejledningen skal tilbage til et acceptabelt niveau. En investering der ikke mindst vil reducere frafaldet på og omvalget af uddannelser.

For at adressere dimittendledighedsproblematikken er vejledning imidlertid ikke nok.

Siden begyndelsen af 00'erne har de danske universiteter åbnet et stort antal uddannelser. Implementeringen af taxametersystemet har betydet, at ressourcerne følger de studerende. Universiteterne har derfor fået uhensigtsmæssige incitamenters til at åbne uddannelser, der nok afspejler efterspørgslen blandt de unge men ikke nødvendigvis efterspørgslen for aftagerne. Det er et problem.

Behovet for en ny incitamentsstruktur for de længere videregående uddannelser kommer dog ikke alene til udtryk gennem de mange nyoprettede uddannelser, men også gennem et faldende niveau, hvor der i højere grad tilskyndes til kvantitet frem for kvalitet.

TAXAMETERSYSTEMET TILSKYNDER UNIVERSITETERNE TIL AT OPTAGE FLERE OG REDUCERE KRAVENE TIL GENNEMFØRSEL. DEN UDVIKLING SKAL STOPPES.

Taxametersystemet tilskynder universiteterne til at optage flere og reducere kravene til gennemførelse. Den udvikling skal stoppes. Det skal ikke ske ved en kraftig reduktion af optaget, men gennem flere krav og højere faglige forventninger til de studerende. Kvaliteten må og skal have forrang.

Derfor mener Frit Forum også, at universiteterne bør ændre optagelsessystemet. Mange studerende vælger i dag uddannelse ud

---

fra primært prestigie og sekundært motivation og interesser. Det burde være omvendt. I stedet for alene at optage på baggrund af de klassiske karakterkvotienter burde universiteterne optage en større andel af de studerende på baggrund af samtaler, test og motiverede ansøgninger.

Ud over at sikre, at de mest motiverede studerende optages, skal optagelsessystemet også reducere frafaldet og antallet af unødige dobbeltuddannede.

UNIVERSITETERNE BLIVER NØDT TIL AT OMSTILLE SIG DEN NYE VIRKELIGHED MED FLERE STUDERENDE PÅ DE LÆNGERE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER.

Universiteterne bliver nødt til at omstille sig den nye virkelighed med flere studerende på de længere videregående uddannelser. Det stiller krav til underviserne, og ikke mindst den undervisning der praktiseres på universiteterne. Forelæsninger i store auditorier uden interaktionsmuligheder hører fortiden til. I stedet skal studentercentreret undervisning prioriteres. Den aktive deltagelse skal styrkes, og underviserne skal i højere grad bedømmes på baggrund af en balance mellem undervisning og forskning.

Universitetet for de mange er kommet for at blive. Det skal vi acceptere og omstille os til. Universiteterne er ikke længere eliteinstitutioner, men folkeinstitutioner. Det skal afspejle sig i undervisningen. Det betyder dog ikke, at universiteterne skal være for alle. Universiteterne er til for dem, der kan og vil. Vilje

---

og motivation rækker langt, men de fornødne kompetencer skal ligeledes være til stede. Herudover skal optaget ske med respekt for såvel andre fagområder som mulighederne for efterfølgende beskæftigelse.

STUDIE PÅ FULDTID

Med rettigheder følger pligter. I Frit Forum mener vi, at de studerende i udgangspunktet skal studere fuldtid. Uddannelses-systemet skal derfor indrettes herefter med dertil hørende krav og forventninger til både studerende og institutioner.

INDFØRSLLEN AF SÅVEL TAXAMETERSYSTEMET
SOM 7-TRINSSKALAEN HAR PÅ NOGLE
UDDANNELSER REDUCERET KRAVENE OG
FORVENTNINGERNE TIL DE STUDERENDE.

Mange studerende i Danmark studerer i dag under fuldtid. I stedet prioriteres studierelevant eller frivilligt arbejde. Indførslen af såvel taxametersystemet som 7-trinsskalaen har på nogle uddannelser reduceret kravene og forventningerne til de studerende. Taxametersystemet har gjort det økonomisk fordelagtigt for universiteterne ikke at dumpe studerende, og karaktersystemet har gjort det væsentligt lettere at få topkarakterer.

Incitamenterne for faglig fordybelse undermineres dermed af modsatrettede tilskyndelser. Karakterbevisernes manglende gennemsigtighed betyder, at erhvervslivet i højere grad vægter

---

erhvervs erfaring og frivilligt arbejde end karakterer på eksamensbeviset. Dydige studerende, der bruger deres tid på læsesale, oplever derfor ikke at blive tilstrækkeligt anerkendt for deres indsats. I Frit Forum mener vi derfor, at faglig fordybelse og kreativ tænkning skal belønnes i lige så høj grad som dem, der bruger tid på erhvervsrelevante studiejobs. Vi vil derfor kæmpe for tiltag, der modarbejder denne uretfærdige forfordeling af fuldtidsstuderende dimittender.

DE MANGLENDE KRAV OG FORVENTNINGER KAN BETYDE, AT DE STUDERENDE I RINGERE GRAD UDVIKLER KRITISK OG INNOVATIV TÆNKNING.

Problemet kan imidlertid ikke reduceres til et problem for de dydige studerende. De manglende krav og forventninger kan betyde, at de studerende i ringere grad udvikler kritisk og innovativ tænkning. Set i lyset af den globale konkurrence udgør det et problem. Virksomheder har brug for dimittender, der kan sætte spørgsmålstejn ved eksisterende praksis, og samfundet har brug for dimittender, der kan tænke innovativt og sikre fremtidig vækst og velstand.

I Frit Forum mener vi derfor, at pensum og de forberedelsestunge eksamensformer skal tilbage på et niveau, hvor de studerende tvinges og tilskyndes til at opprioritere studierne. På samme måde finder vi det socialt uansvarligt, at mange videregående uddannelser undlader at eksmatriculere ikke-egnede studerende alene med henblik på at opnå økonomiske fortjenester.

Uddannelsernes krav og forventninger til de studerende skal selvfølgelig balanceres med risikoen for stress og andre psykiske belastninger. Alt for mange unge oplever symptomer på stress, angst og ensomhed. Krav om hurtig gennemførelse og studiejob samt restriktioner på uddannelsesvalg har tilført de studerende en række uhensigtsmæssige byrder. I Frit Forum vil vi derfor sideløbende med arbejdet for flere krav og forventninger til de studerende kæmpe for, at de uhensigtsmæssige byrder bortfalder.

I FRIT FORUM VIL VI DERFOR SIDELØBENDE
MED ARBEJDET FOR FLERE KRAV OG
FORVENTNINGER TIL DE STUDERENDE
KÆMPE FOR, AT DE UHENSIGTSMÆSSIGE
BYRDER BORTFALDER.

RETTIGHEDER FOR FREMTIDEN

Med pligter følger også rettigheder. I Danmark har vi en veludbygget velfærdsstat, der sikrer fri og lige adgang til uddannelse. Gratis uddannelse og uddannelsesstøtte i form af økonomiske kompensationer undervejs i studieførløbet betyder, at det ikke er pengepungens størrelse, der afgør den enkeltes studievalg. Det skal vi værne om.

Skiftende regeringer har imidlertid sparet på uddannelsesstøtten og opstillet en række barrierer for gennemførelse og uddannelsesvalg. Det er et problem. For at sikre hurtig gennemførelse

---

og undgå, at studerende bruger uhensigtsmæssigt meget tid på at arbejde, er det afgørende, at samfundet stiller tilstrækkelige økonomiske kompensationer til rådighed og fastholder princippet om gratis uddannelser.

NEDSKÆRINGER PÅ SU'EN OG VISIONER OM PRIVATUNIVERSITETER SKAL DERFOR BEKÆMPES.

Nedskæringer på SU'en og visioner om privatuniversiteter skal derfor bekæmpes. Ligesom mulighederne for at tage flere uddannelser skal genetableres. Derfor vil vi også arbejde for at fjerne uddannelsesloftet. Danmark er nemlig økonomisk og demokratisk tjent med en veluddannet befolkning, der både kan skabe vækst og velstand til samfundet og udføre sin demokratiske pligt til fulde.

I Frit Forum vil vi derfor arbejde for, at SU'en fortsat bevares på et højt niveau, og at princippet for gratis uddannelse forbliver intakt. Vi tror på, at rettigheder udgør en grundpille for legitimiteten bag den danske velfærdsstat. Ligesom vi mener, at uddannelse og mulighederne herfor udgør hjørnesteinen for velfærdsstatens fortsatte eksistens.

SOCIAL MOBILITET

Social arv må aldrig være determinerende for den enkeltes uddannelsesvalg. Derimod skal det være den individuelle lyst og kompetencer, der definerer ens uddannelsesmuligheder.

Strukturer og kulturer der blokerer for, at den enkelte kan udløse sit fulde potentiale, skal derfor nedbrydes.

Selv om børn i dag har gode muligheder for at klare sig bedre end generationen før dem, så betyder det ikke, at vi skal negligere de fortsatte udfordringer. Mange unge fra især uddannelsesfremmede hjem falder i dag ud af uddannelsessystemet allerede efter endt folkeskole. Disse unge kan se frem til en tilværelse, hvor antallet af ufaglærte jobs bliver reduceret år efter år. Den usikkerhed, det medfører, er skadelig. Det er den ikke bare for den enkelte, men for selve sammenhængskraften i vores land. Det er et problem, som vi skal tage ganske alvorligt.

MANGE UNGE FRA ISÆR UDDANNELSES- FREMMEDE HJEM FALDER I DAG UD AF UDDANNELSESYSTEMET ALLEREDE EFTER ENDT FOLKESKOLE.

Derfor skal vi også indrette vores uddannelsessystem, så det tilgodeser alle og tager højde for de forskellige behov, der medfølger. Ambitiøse politiske mål for, hvor mange procent af en ungdomsårgang der forventes at tage en ungdomsuddannelse, er afgørende, men det må aldrig blive på en måde, hvor mål står i vejen for fleksibilitet.

Nogle unge kan have gavn af et par år på arbejdsmarkedet efter endt folkeskole. Det skal vi acceptere. Desværre tager uddannelsesvejledningen kun i ringe grad højde herfor. I stedet anbefales den direkte uddannelsesvej, mens unge der alligevel

---

beslutter sig for at tage erhvervsarbejde efter endt skolegang, kun i mindre omfang får stillet vejledning til rådighed. Det skal ændres.

Mange unge tabes på gulvet og forsvinder ud af systemet alene som følge af en rigid opfattelse om en stringent uddannelsesvej. I Frit Forum vil vi derfor arbejde for, at de politiske uddannelsesambitioner forbliver høje, men at der også bliver plads til et par års afbræk for de uddannelsestrætte.

Forbedringer af den sociale mobilitet kan imidlertid ikke reduceres til bedre vejledning. Mange kulturer og strukturer på de videregående uddannelser er ekskluderende for unge fra uddannelsesfremmede hjem. De skal nedbrydes, men ikke på en måde, hvor kvaliteten på uddannelsesinstitutionerne bliver slækket. Det bør være et fast princip, at universiteterne faciliterer læsegrupper, så de studerende bliver blandet på tværs af sociale skel.

MANGE KULTURER OG STRUKTURER PÅ DE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER ER EKSKLUDERENDE FOR UNGE FRA FULDTIDSTUDERENDE HJEM.

De længere videregående uddannelser har også en rolle i forhold til at sikre rammerne for social mobilitet. Et enøjet fokus på de videregående uddannelser er imidlertid uhensigtsmæssig, da det beviseligt er daginstitutioner, folkeskoler m.v., der er determinerende for graden af social mobilitet. Skal den sociale mobilitet forbedres, skal fokus også rettes mod disse institutioner.

I Frit Forum mener vi derfor, at gode og bæredygtige undervisningsudbud skal være synlige og tilgængelige i hele landet. Vi ønsker at styrke folkeskolen frem for private undervisningstilbud, ligesom børnehaver i udgangspunktet skal gøres obligatoriske.

Alligevel er det væsentligt ikke at underkende, at flere forældre-drevne friskoler netop grundlægges i udkantsområderne som konsekvens af et dalende eller ikkeeksisterende offentligt undervisningstilbud. Vi anser ikke de private løsninger som idealer eller målsætninger for det danske uddannelsessystem, men vi anerkender effektiviteten i og nødvendigheden af friskole-initiativer for at imødekomme nogle af de største kommunale udfordringer.

Børn og unges grundskolegang skal udbydes i alle landets yderområder, og fungere som den drivkraft der også sikrer udvikling, videreuddannelse og arbejdspladser til de mindre kommuner.

Mødet mellem forskellige sociale grupper og etniciteter er væsentligt for den fremtidige sociale mobilitet. Vi skal ikke segregere men interagere, og her spiller institutionerne en central rolle. Den sociale mobilitet er imidlertid ikke en ensrettet vej. Unge fra uddannelsesvante hjem fravælger i høj grad erhvervsuddannelser som følge af uhensigtsmæssige diskurser og frygt for negativ stigmatisering. Denne uddannelseskultur skal nedbrydes, så valget træffes på baggrund af lyst og kompetencer.

VI SKAL IKKE SEGREGERE MEN
INTERAGERE, OG HER SPILLER
INSTITUTIONERNE EN CENTRAL ROLLE.

VIDEN ER REGIONAL

Uddannelse er vigtigt for sammenhængskraften i vores land. Den geografiske placering af de danske uddannelsesinstitutioner er derfor også afgørende. Mange uddannelser og akademiske arbejdspladser er centreret omkring de store byer. Det er fornuftigt, men centraliseringen må ikke tage overhånd.

SELV OM AFSTANDEN MELLEMLAND OG BYER KORT, VOKSER DEN SOCIALE OG KULTURELLE AFSTAND MELLEMLAND OG BYERNE OG PROVINSEN.

Danmark er et lille land. Men selv om afstanden mellem land og by er kort, vokser den sociale og kulturelle afstand mellem byerne og provinsen. De sidste årtiers centraliseringer og reformer har efterladt flere byer tomme og mange beboere frustrerede.

I Danmark er hver region udstyret med universiteter, mellem-lange videregående uddannelser og erhvervsskoler. Fordelingen sikrer en hvis allokering af akademiske arbejdspladser centreret om de større byer i hver region. Det er positivt. Derfor skal vi også arbejde for at bevare den rette fordeling af uddannelsesinstitutioner på tværs af landet.

VIDEN SKAL REGIONALISERES OG IKKE CENTRALISERES OMKRING DANMARKS TO STØRSTE BYER.

Men uddannelsesinstitutionerne skal også afspejle mulighederne for beskæftigelse. Uddannelserne skal derfor blive bedre til at samarbejde. Eksempelvis ved at sammenlægge uddannelser med høje dimittendledighedsprocenter i tilfælde, hvor det er fagligt hensigtsmæssigt.

På samme vis anser vi det i Frit Forum for uholdbart, at uddannelsesinstitutioner opretter lokalafdelinger i de øvrige, større uddannelsesbyer. I stedet for at øge tilstedeværelsen i de store byer bør uddannelsesinstitutionerne tilstræbe en bedre lokalforankring i deres egne regioner.

I Frit Forum mener vi, at mulighederne for uddannelse aldrig må blive begrænset af den geografiske placering af uddannelsesinstitutionerne. Vi tror på, at viden skal regionaliseres og ikke centraliseres omkring Danmarks to største byer. Det betyder imidlertid ikke, at vi negligerer behovet for centraliseringer af visse fagdiscipliner.

UDDANNELSERNE SKAL DERFOR BLIVE
BEDRE TIL AT SAMARBEJDE. EKSEMPELVIS
VED AT SAMMENLÆGGE UDDANNELSER.

DEN FRIE FORSKNING

Forskning er afgørende for Danmarks udvikling. Det er gennem forskningen, at viden produceres til gavn for innovation og kritisk refleksion. Viden er imidlertid ikke en entydig størrelse. Mange

---

gange ved vi nemlig ikke, hvad vi ikke ved. Opnåelsen af ny viden kommer dermed ikke af sig selv, men gennem den frie forskning. Det skal opprioriteres.

OPLYSNING GÅR HÅND I HÅND MED DEN DEMOKRATISKE HANDLING.

Der er ingen tvivl om, at viden er væsentlig for vores demokrati og for udviklingen af demokratiske medborgere. Oplysning går hånd i hånd med den demokratiske handling. Derfor skal vi også som samfund tilbyde de bedste forudsætninger herfor.

En stadig større del af den danske forskning bliver i dag finansieret af eksterne forskningsbidrag fra virksomheder. Selv om det er positivt, at virksomheder bidrager til produktionen af viden, må det aldrig blive på bekostning af den frie, statslige forskning. Det har der desværre været tendenser til over en årrække.

Skiftende regeringer har sparet på den frie forskning og sammenlagt samfundsudviklende forskningsinstitutter. Konsekvensen er tydelig: Den viden der ikke nødvendigvis kan føre til produktion, er der ikke midler til at producere. Meget viden går derfor tabt, og meget af den oplysning, der ellers ville være kommet befolkningen til gode, udebliver.

Det gælder ikke mindst forskningen omkring blandt andet social arv og økonomiske modeller, der kan tage højde for politiske tiltag vedrørende forebyggelse. Viden der kan have afgørende betydning for, hvordan vores samfund indrettes.

I Frit Forum mener vi derfor, at udviklingen mod mere virksomhedsfinansieret forskning, på bekostning af den frie, statslige forskning skal bremses. I stedet vil vi arbejde for, at den frie forskning tilføres flere økonomiske ressourcer.

I FRIT FORUM MENER VI DERFOR, AT
UDVIKLINGEN MOD MERE VIRKSOMHEDS-
FINANSIERET FORSKNING, PÅ BEKOSTNING
AF DEN FRIE, STATSLIGE FORSKNING
SKAL BREMSES.

DEMOKRATISK UNIVERSITET

I Frit Forum tror vi på demokratiet som styreform i såvel samfundet som på universiteterne. Danmark har et veludbygget, demokratisk fundament med en lang historie. Det gælder også på universiteterne. Det skal vi værne om. Men det kan også forbedres.

Valgdeltagelsen er afgørende for at bevare legitimiteten bag den demokratiske struktur. På universiteterne er stemmeprocenten blandt de studerende meget lav. Det er problematisk. Ikke mindst fordi det forringer de studerendes muligheder for reel indflydelse.

Den lave valgdeltagelse skal blandt andet ses i lyset af en ringe opmærksomhed om universitetsvalgenes eksistens. For at øge opmærksomheden må universiteterne yde en større kommunikativ indsats. Ligesom vi anser det som vores pligt at være til stede, lytte til de studerende og oplyse dem om vigtigheden af at

---

benytte sig af sin demokratiske ret – også til et universitetsvalg. Derudover vil vi i Frit Forum arbejde for at sammenstemme universitetsvalgene på tværs af de danske universiteter, så de ligger i samme uge.

Samtidig er Danske Studerendes Fællesråd repræsentationsmonopol på varetagelsen af de studerendes interesser særdeles problematisk for at forbedre rammerne og forudsætningerne for den demokratiske deltagelse.

Med et repræsentationsmonopol anerkender man hverken, at de studerende har vidt forskellige interesser, eller at uddannelsespolitik faktisk er politik. Det finder vi i Frit Forum særdeles problematisk. I stedet anerkender vi de studerendes forskellighed, ligesom vi anerkender eksistensen af forskellige studenterpolitiske foreninger.

**MED ET REPRÆSENTATIONS MONOPOL
ANERKENDER MAN HVERKEN, AT DE
STUDERENDE HAR VIDT FORSKELLIGE
INTERESSER, ELLER AT UDDANNELSES-
POLITIK FAKTISK ER POLITIK.**

I Frit Forum vil vi derfor arbejde for at øge opmærksomheden på universitetsvalgene. Ligesom vi vil give moralsk støtte til, at nye studenterpolitiske organisationer opstår og opstiller til universitetsvalgene.

FRIT *Socialdemokratiske
Studerende*
FORUM

FØLG OS PÅ [FACEBOOK.COM/FRITFORUM](https://www.facebook.com/fritforum)

BESØG [WWW.FRITFORUM.DK](http://www.fritforum.dk) FOR AT LÆSE MERE OM, HVAD VI STÅR FOR.
